

KOMENDANT MIEJSKI POLICJI
W LUBLINIE

l.dz. LU09-N.0511.44.2020

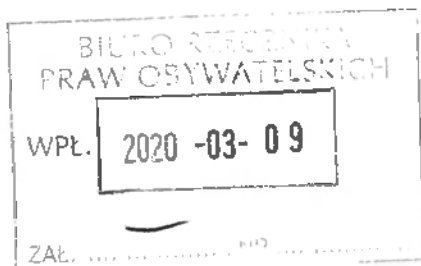

RPW/17974/2020 P
Data:2020-03-09

Lublin, dnia 03.03.2020r.

**Pan
Przemysław Kazimirski**

**Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizm Prewencji
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo z dnia 11.02.2020r., l.dz. KMP.570.17.2019.AN, odnosząc się do zaleceń zawartych w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Komisariatu Policji III w Lublinie, przeprowadzonej w dniu 04.07.2019r. informuję, co następuje.

Odnosząc się do pkt 1.1 zaleceń, poddawanie osób zatrzymanych badaniom medycznym szczegółowo zostało uregulowane Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012r. w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję (Dz.U. z 2012 roku, poz. 1102). W §1 ust. 3 w/w aktu normatywnego wskazane zostały przypadki obowiązkowego, niezwłocznego poddania badaniu lekarskiemu osoby zatrzymanej. Istniejący w tym zakresie stan prawny nie obliuguje Policji do przeprowadzania badania lekarskiego wszystkich osób zatrzymanych, a ogranicza krąg osób do przypadków wyszczególnionych w wyżej przywołanym Rozporządzeniu. Wskazać jednak należy, że gdy zatrzymanie osoby związane jest z koniecznością umieszczenia jej w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz policyjnej izbie dziecka, w zdecydowanej większości przypadków badanie lekarskie jest wykonywane, a po jego przeprowadzeniu lekarz wydaje zaświadczenie, dotyczące wystąpienia przeciwwskazań lub też braku przeciwwskazań do umieszczenia osoby badanej w w/w pomieszczeniach. Sprawa przeprowadzania powyższych badań w przypadku Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie i jednostek organizacyjnych jej podległych, została uregulowana na podstawie umowy nr 8/F/2018 zawartej w dniu 12.06.2018r. pomiędzy Komendą Wojewódzką Policji w Lublinie, ul. Gabriela Narutowicza 73, 20-019 Lublin, a Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Łęcznej, ul. Krasnystawska 52, 21-010 Łęczna.

Kwestia obecności funkcjonariuszy Policji podczas badania, jak też zakresu udzielanych informacji odnośnie stanu zdrowia osób zatrzymanych również uregulowana została w cytowanym powyżej Rozporządzeniu. W §4 cytowanego aktu prawnego wskazane zostało, iż decyzję co do obecności policjanta w trakcie badania lekarskiego osoby zatrzymanej podejmuje lekarz wykonujący to badanie, natomiast zakres udzielanych funkcjonariuszom informacji sprecyzowany został w §5 w/w Rozporządzenia. Funkcjonariusze Policji, jako organu powołanego do zapewnienia i egzekwowania przepisów obowiązującego prawa, zobligowani zostali do przestrzegania powyższych unormowań,

a jakiegokolwiek zmiany w tej dziedzinie wymagałyby przeprowadzenia odpowiednich zmian legislacyjnych. Zauważyć także należy, iż zalecane w raporcie badanie lekarskie wszystkich osób zatrzymanych przez Policję, w części przypadków dotyczących przede wszystkim osób zwalnianych w tym samym dniu, w sposób znaczący wydłuży czas pozbawienia ich wolności, a tym samym stanie się dla nich większą dolegliwością, niż wynikałoby to z obowiązujących w tej kwestii przepisów.

Odnosząc się do prawa dostępu do obrońcy nadmieniam, że zgodnie z art. 245§1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 30) (dalej kpk) zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym, a także bezpośrednio z nim rozmowę. W wyjątkowych wypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny. Do sytuacji zatrzymanego (czy jest to podejrzany, czy też osoba podejrzana), stosuje się z mocy art. 245§2 kpk odpowiednio przepisy o postępowaniu przyspieszonym – w zakresie dotyczącym umożliwienia korzystania z obrońcy pełniącego dyżur, w tym także Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 czerwca 2015r. w sprawie sposobu zapewnienia oskarżonemu korzystania z pomocy obrońcy w postępowaniu przyspieszonym (Dz.U. z 2015r., poz. 920).

Na podstawie art. 244§5 kpk Minister Sprawiedliwości wydał Rozporządzenie z dnia 3 czerwca 2015r. w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach zatrzymanego w postępowaniu karnym (Dz.U. z 2015r., poz. 835). Wzór ten zawiera m.in.: informację w zakresie przysługującego zatrzymanemu prawa do niezwłocznego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy (art. 245§1 kpk). Policjant realizujący czynność zatrzymania ma obowiązek wręczyć takie pouczenie osobie zatrzymanej oraz poinformować o prawach i obowiązkach osoby zatrzymanej, w tym o prawie do niezwłocznego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy, co jest realizowane. Na prośbę osoby zatrzymanej udostępniane jest pomieszczenie, gdzie osoba taka może przeprowadzić poufną rozmowę z adwokatem lub radcą prawnym.

Ponadto, Komendant Komisarjatu Policji III w Lublinie podjął działania i uzyskał listę adwokatów i radców prawnych wpisanych na listę Okręgowej Rady Adwokackiej w Lublinie jak również listę adwokatów dyżurujących wraz z numerami kontaktowymi oraz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie. Obecnie lista taka znajduje się na stanowisku kierowania i jest udostępniana osobom zatrzymanym w przypadku wyrażenia takiej potrzeby. Dodatkowo, zostaną podjęte działania, mające na celu przypomnienie wszystkim policjantom podległych jednostek oraz komórek KMP w Lublinie o obowiązku funkcjonowania takiej listy adwokatów i radców prawnych oraz informowania osób zatrzymanych o jej istnieniu, jak i możliwości jej udostępnienia w przypadku wyrażenia takiej woli.

Podległym policjantom zostanie zwrócona także uwaga na nie dopuszczanie do sytuacji, aby w jednym czasie, w tym samym pomieszczeniu służbowym prowadzone były jednocześnie czynności służbowe z dwoma osobami. Należy mieć jednak na uwadze, że nie zawsze warunki lokalowe jak również specyfika służby związana niejednokrotnie z koniecznością niezwłocznego wykonania czynności służbowych, nie związana z uprzednim ich planowaniem, umożliwiają na dzień dzisiejszy takie postępowanie.

Nadmieniam, że pomoc prawna z urzędu przyznawana jest na wniosek złożony przez podejrzanego, przekazany przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze do sądu wraz z dokumentami złożonymi przez podejrzanego w celu wykazania, że nie jest on w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Obowiązek ten jest realizowany, jednakże należy zwrócić uwagę na fakt, że procedura ta jest czasochłonna, a sposób jej zakończenia niezależny od organu jakim jest Policja. Zmiana sposobu przyznawania pomocy prawnej z urzędu wymaga zmian legislacyjnych.

Ustawa z dnia 24 maja 2013r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2019r., poz. 2418) określa przypadki używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, przez osoby uprawnione, w tym przez funkcjonariuszy Policji.

Przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego określa art. 11 w/w ustawy. W myśl art. 6 ust. 1 środki przymusu bezpośredniego wykorzystuje się lub ich używa w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości. Środki te wykorzystywane są lub używane w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę, mając na uwadze zasadę subsydiarności, proporcjonalności. Jednocześnie treść art. 15 określa przypadki użycia kajdanek, jako jednego ze środków przymusu bezpośredniego. W pkt 4 przywoływanego aktu prawnego wskazano, że kajdanki zakłada się na ręce trzymane z tyłu. Ustawodawca przewidział również możliwość prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy w ocenie uprawnionego prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawiania czynnego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczące. Wtedy kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu. Ponadto, m.in.: kajdanek można użyć prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób. Funkcjonariusze Policji działają w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy.

Dodatkowo należy wskazać, iż na szkoleniach lokalnych prowadzonych z tej tematyki, podczas codziennych odpraw do służby, policjantom przypomina się wielokrotnie o zasadach stosowania kajdanek oraz innych środków przymusu bezpośredniego, jak również o zasadzie przestrzegania praw człowieka jak i zasad etyki zawodowej.

Podczas odpraw służbowych z policjantami każdorazowo przypomina się, aby użycie środków przymusu bezpośredniego w tym kajdanek było uzasadnione oceną ryzyka w odniesieniu do indywidualnego przypadku, jak również aby ich stosowanie trwało tak długo jak to jest absolutnie niezbędne oraz aby zwracano uwagę na zbyt ciasne ich zapinanie.

Odnosząc się do pkt 1.9 zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur zawartych w raporcie z dnia 11.02.2020r. informuję, że w Komisariacie Policji III w Lublinie wyeksponowano w poczekalni adresy instytucji stojących na straży praw człowieka oraz innych wybranych organizacji pozarządowych wraz z numerami telefonów.

Pragnę zauważyć, że obowiązujące przepisy umożliwiają organowi procesowemu utrwalenie przebiegu każdej czynności wymagającej protokołowania, przy użyciu urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, a także określają enumeratywnie czynności podlegające obligatoryjnie takiemu utrwaleniu, jeżeli względy techniczne nie stają temu na przeszkodzie (art. 147 kpk).

Rejestrowanie dźwięku i obrazu podczas przesłuchań w chwili obecnej nie jest możliwe z uwagi chociażby na wielość takich czynności przeprowadzanych w Komisariacie Policji III w Lublinie, a pomieszczenia służbowe nie są wyposażone w sprzęt do rejestrowania audio-wideo. W tutejszej jednostce funkcjonuje jedno pomieszczenie, gdzie rejestrowany jest dźwięk i obraz przez 24 godziny na dobę. Jest to pokój do czynności służbowych względem osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia.

Ustosunkowując się do kwestii środków transportu, poruszonej w nadesłanym raporcie informuję, że Komisariat Policji III w Lublinie w miesiącu lipcu 2019r. dysponował łącznie 9 radiowozami (5 oznakowanymi i 4 nieoznakowanymi) oraz dwoma skuterami. W momencie dokonywania wizytacji (04.07.2019r.) faktycznie większość taboru

samochodowego tej jednostki była wyłączona z użytkowania (6 pojazdów pozostawało w naprawie), natomiast w dyspozycji były wyłącznie 3 (2 oznakowane i 1 nieoznakowany). Zauważyć należy, iż wymieniona sytuacja miała charakter incydentalny, a 5 z radiowozów, które uległy różnego rodzaju awariom, została przekazana do naprawy w pierwszych dniach lipca, z tego 3 w dniu 3 lipca (na dzień przed wizytacją). Po dokonaniu niezbędnych napraw w/w radiowozy (za wyjątkiem jednego) w miesiącu lipcu 2019r. powróciły do eksploatacji w służbie.

Nadmienić jednocześnie należy, iż w okresie po dokonaniu wizytacji, odpowiednio w dniach 23.12.2019r. i 04.02.2020r., Komisariat Policji III w Lublinie został doposażony w dwa kolejne, dodatkowe pojazdy służbowe (jeden oznakowany i jeden nieoznakowany).

Zauważyć również należy, iż na wypadek konieczności przewiezienia osób niepełnosprawnych, chorych lub też wymagających zapewnienia im stałej opieki medycznej, Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie na rzecz podległych jej jednostek organizacyjnych Policji, w tym Komisariatu Policji III w Lublinie, zawarła umowę nr C-22/2019 z Centrum Medyczno-Szkoleniowym Diamed Ewa Pyszkowska, dotyczącą transportu medycznego na terenie województwa lubelskiego, województwa mazowieckiego oraz województwa łódzkiego. Uwagi zawarte w przedmiotowym raporcie w zakresie sposobu transportowania osób zatrzymanych, zostaną przekazane funkcjonariuszom podczas odpraw do służby.

W odniesieniu do pkt I.6 raportu, o którym mowa wyżej informuję, że w Komisariacie Policji III w Lublinie funkcjonuje elektroniczny system kontroli dostępu. Oznacza to, iż ewidencja wejść i wyjść na teren jednostki jest prowadzona w formie elektronicznej. Każdy z funkcjonariuszy posiada indywidualną, przypisaną do nazwiska kartę, która uprawnia go do przemieszczania się po terenie jednostki i otwierania poszczególnych pomieszczeń. W systemie ewidencjonowana jest godzina wejścia/wyjścia danego policjanta. Ponadto, na stanowisku kierowania znajduje się książka - ewidencja wydanych przepustek jednorazowych, wypełniana zgodnie z jej wzorem, do której wpisywani są interesanci wchodzący na teren jednostki.

Programy szkoleń organizowanych centralnie w formie kursów specjalistycznych określają odrębne Decyzje Komendanta Głównego Policji w sprawie nauczania na kursy specjalistyczne.

Weryfikacja potrzeb szkoleniowych na kursy specjalistyczne diagnozowana jest co roku według stanu na dzień 30 września, zgodnie z pismem Naczelnika Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie mł. insp. Katarzyny Węgrzyn z dnia 02.10.2019r. Komendanci zgłaszają realną liczbę policjantów możliwych do skierowania na kursy specjalistyczny. We wrześniu bieżącego roku nastąpi coroczna weryfikacja potrzeb szkoleniowych na rok 2021.

Zgodnie z Planem doskonalenia zawodowego lokalnego, realizowanego przez Sekcję ds. Doskonalenia Zawodowego Wydziału Kadr i Szkolenia KWP w Lublinie na rok 2020, zatwierdzony przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Lublinie insp. Roberta Szewca, realizowane jest doskonalenie między innymi z tematów: „Stres – zajęcia relaksacyjne”, „Zagrożenia psychospołeczne w środowisku służby/pracy oraz stres zawodowy i sposoby jego redukcji”, „Posługiwanie się przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej”, „Techniki wywierania wpływu w sytuacjach trudnych interwencji policyjnych”.

Ponadto, zgodnie z Planem doskonalenia zawodowego lokalnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie na rok 2020 będą realizowane następujące tematy, którymi objęci są wszyscy policjanci, m.in. w zakresie: „Wykonywania przez policjantów czynności służbowych w zakresie konwojów i doprowadzeń”, „Zapobieganie i zwalczanie przestępstw z nienawiści”.

Urządzenia służące do obezwładniania za pomocą energii elektrycznej stanowią jeden ze środków przymusu bezpośredniego, do stosowania którego uprawnieni są m.in. funkcjonariusze Policji. Unormowania w tym zakresie uregulowane zostały w Ustawie z dnia 24 maja 2013r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2019r., poz. 2418). Dotyczy to także przypadków, kiedy urządzenia te mogą być użyte lub wykorzystane (art. 25). Ww ustawa reguluje m.in. zasady postępowania przed i po użyciu środków przymusu bezpośredniego, w tym paralizatora, jak również zakazy ich stosowania. Są to jednak generalne zasady, mające odpowiednio zastosowanie do wszystkich środków przymusu bezpośredniego, wymienionych w tej ustawie.

Ponadto, kwestie dotyczące postępowania policjantów z przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania za pomocą energii elektrycznej, zwanych paralizatorami, normują Wytyczne nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lipca 2018r. w sprawie wybranych procedur i sposobu sprawowania nadzoru nad postępowaniem policjantów lub innych wyznaczonych osób z przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, pozostającymi na wyposażeniu Policji.

Wspomniane Wytyczne opracowano w związku z identyfikowaną koniecznością wzmoczenia nadzoru w tym obszarze. Urządzenia te, stanowiące jeden z środków przymusu bezpośredniego, poprzez posiadane funkcjonalności umożliwiają dokładniejsze monitorowanie sposobu ich użycia lub wykorzystania.

Założeniem Wytycznych jest wykorzystanie funkcjonalności paralizatorów pozwalających na usprawnienie nadzoru sprawowanego przez właściwych przełożonych nad sposobem realizowania czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem paralizatora przez podległych funkcjonariuszy. Powyższe możliwe jest do zrealizowania poprzez bieżące i systematyczne dokonywanie oceny zasadności, warunków i sposobu użycia lub wykorzystania paralizatora w służbie, w szczególności w oparciu o: zapisy w notatniku służbowym użytkownika, notatkę dokumentującą fakt użycia lub wykorzystania paralizatora, wygenerowany raport pracy paralizatora, materiał audio-video z kamery paralizatora oraz inną dokumentację dotyczącą tego obszaru.

Dla zapewnienia właściwego poziomu wiedzy umożliwiającej spełnienie wymogów określonych w Wytycznych, przeprowadzane są przez instruktorów stosowne instruktaże dla poszczególnych osób, odpowiedzialnych za przechowywanie, wydawanie i przyjmowanie paralizatorów, obsługę techniczną, jak również sprawowanie nadzoru.

Wobec wskazanych w przedmiotowym raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur zaleceń, dotyczących używania paralizatorów, ponownie zostaną przypomniane funkcjonariuszom zasady ich właściwego stosowania. Zostaną również podjęte działania mające na celu zweryfikowanie i zaproponowanie szkoleń w zakresie potencjalnych medycznych skutków użycia lub wykorzystania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, sytuacji zwiększających ryzyko dla życia i zdrowia, standardów międzynarodowych odnoszących się do użycia broni elektrycznej, udzielania pierwszej pomocy, zapobiegania i minimalizowania użycia przemocy w chwili zatrzymania, Protokołu Stambulskiego, sposobami radzenia sobie ze stresem, komunikacją interpersonalną, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Jednocześnie zapewniam, iż kwestie dotyczące użycia środków przymusu bezpośredniego, w tym m.in.: paralizatorów, kajdanek podlegają stałemu nadzorowi ze strony właściwych przełożonych Komendy Miejskiej Policji w Lublinie, w tym jednostek i komórek organizacyjnych jej podległych.

Sporz. w 2 egz.:
Egz. nr 1-adresat
Egz. nr 2-a/a
I.D.

KOMENDANT MIEJSKIEJ POLICJI
w Lublinie
z upoważnienia
I Zastępcy Komendanta Miejskiego Policji
w Lublinie

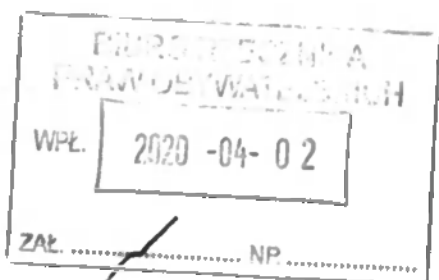
nadkom. Tomasz Gil

KOMENDANT MIEJSKI POLICJI
W LUBLINIE

Lublin, dnia 30.03.2020r.

I.dz. LU09-N.0511.72.2020

**Pan
Przemysław Kazimirski**

**Dyrektor Zespołu
Krajowego Mechanizmu Prewencji
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo z dnia 20.03.2020r., I.dz. KMP.570.17.2019.AN informuję, że w Komisariacie Policji III w Lublinie, zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji III Komisariatu Policji w Lublinie” z dnia 11.02.2020r., I.dz. KMP.570.17.2019.AN, została wprowadzona do użytku ewidencja wydanych przepustek jednorazowych wejścia na teren jednostki Policji, do której wpisywani są interesanci wchodzący na teren Komisariatu Policji III w Lublinie. Ewidencja ta jest uzupełniana zgodnie z gotowym wzorem książki. Druk książki określa m.in.: godzinę wydania takiej przepustki, co jest jednoznaczne z wejściem interesanta na teren Komisariatu, nie określa zaś godziny wejścia oraz w sposób bezpośredni celu jego pobytu w jednostce. Prowadzona ewidencja umożliwia natomiast określenie numeru pokoju służbowego oraz osoby/funkcjonariusza do której/-ego interesant się udaje. Informacje te dają więc, w dalszej kolejności, możliwość ustalenia celu jego wizyty.

Z uwagi na brak możliwości ustalenia, na podstawie prowadzonej ewidencji, wszystkich informacji zawartych w Pana piśmie z dnia 20.03.2020r., I.dz. KMP.570.17.2019.AN, do Komisariatu Policji III w Lublinie zostało przesłane pisemne polecenie dostosowania prowadzonej ewidencji wydanych przepustek jednorazowych w taki sposób, aby na jej podstawie można było określić powyższe dane.

KOMENDANT MIEJSKI POLICJI
w LUBLINIE
[Signature]
nadkarn. Sławomir Włoda

Sporz. w 2 egz.:
Egz. nr 1-adresat
Egz. nr 2-a/a
I.D.